

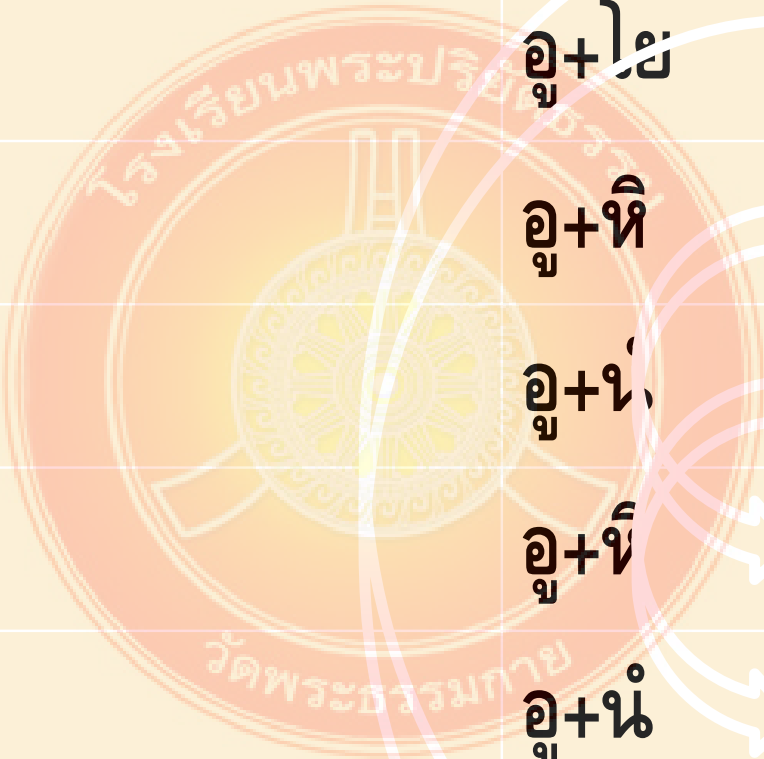
บทที่ ๑๙

แจก ู การันต์ในอิทธิลึงค์

๑ การันต์ ในอิตถีลิงค์
เมื่อลงวิภัตตินามแล้วมีการเปลี่ยนแปลงดังนี้

วิภัตติ	เอกวจนะ		พหูวจนะ	
ป.	อุ+ลี	=อุ	อุ+โย	=อุโย, อุ
ท.	อุ+อํ	=อุํ	อุ+โย	=อุโย, อุ
ต.	อุ+นา	=อุยา	อุ+หิ	=อุหิ, อุภิ
จตุ.	อุ+ส	=อุยา	อุ+นํ	=อุนํ
ปญ.	อุ+สฺมา	=อุยา	อุ+หิ	=อุหิ, อุภิ
ฉ.	อุ+ส	=อุยา	อุ+นํ	=อุนํ
ส.	อุ+สฺมิ	=อุยา, อุยํ	อุ+สฺ	=อุสฺ
อา.	อุ+ลี	=อุ	อุ+โย	=อุโย, อุ

ลำดับ	เอกวณชนะ	พหูวณชนะ	คำแปลอายตนิบาต
ป.	วฐ	วฐโย, วฐ	อ. (อันว่า) / อ. ____ ท. (ทั้งหลาย)
ท.	วฐ์	วฐโย, วฐ	ซึ่ง, ลู้, ยั่ง, ลิ่น, ตลอด, กะ, เฉพาะ
ต.	วฐยา	วฐหิ, วฐภิ	ด้วย, โดย, อัน, ตาม, เพราะ, มี
จต.	วฐยา	วฐนั	แก่, เพื่อ, ต่อ
ปญ.	วฐยา	วฐหิ, วฐภิ	แต่, จาก, กว่า, เหตุ
ฉ.	วฐยา	วฐนั	แห่ง, ของ, เมื่อ
ส.	วฐยา, วฐยั	วฐสุ	ใน, ไกล, ที่, ครั้นเมื่อ, ในเพราะ
อา.	วฐ	วฐโย, วฐ	แน่ะ, ดูก่อน, ข้าแต่

ลำดับ	เอกาฉนะ	วิธีลงวิภัตติ
ป.	วृ	ลง ลี ลบ ลี
ท.	วृ	ลง อํ แปลง อํ เป็นนิกคหิต (ง)
ต.	วृยา	ร้สสะ อู เป็น อู แปลง ษา เป็น ยา
จต.	วृยา	ร้สสะ อู เป็น อู แปลง ส เป็น ยา
ปญ.	วृยา	ร้สสะ อู เป็น อู แปลง สุมา เป็น ยา
ฉ.	วृยา	ร้สสะ อู เป็น อู แปลง ส เป็น ยา
ส.	วृยา, วृยํ	ร้สสะ อู เป็น อู แปลง สุมี เป็น ยา, ยํ
อา.	วृ	ร้สสะ อู เป็น อู ลง ลี ลบ ลี

ลำดับ	พหูพจน์	วิธีลงวิภัตติ
ป.	วรุโย, วรุ	รัสสะ อุ เป็น อู ลง โย คง โย, ลบ โย
ทุ.	วรุโย, วรุ	รัสสะ อุ เป็น อู ลง โย คง โย, ลบ โย
ต.	วรุหิ, วรุภิ	ลง หิ คง หิ แปลง หิ เป็น ภิ
จตุ.	วรุหนํ	ลง หนํ คง หนํ
ปญ.	วรุหิ, วรุภิ	ลง หิ คง หิ แปลง หิ เป็น ภิ
ฉ.	วรุหนํ	ลง หนํ คง หนํ
ส.	วรุสฺ	ลง สฺ คง สฺ
อา.	วรุโย, วรุ	รัสสะ อุ เป็น อู ลง โย คง โย, ลบ โย

๑. อภिरูปา วรฺช ปุบุผานิ โรเปติ.

อ.หญิงสาว ผู้มีรูปงาม ย่อมปลูก ซึ่งดอกไม้ ท.

๒. วรฺชโย อาวาเส เจตีย์ มาเปเนติ.

อ.หญิงสาว ท. ย่อมสร้าง ซึ่งเจตีย์ ในวัด.

๓. กุมารී วรฺช ปุบุผานิ ยาจนฺติ.

อ.เด็กหญิง ท. ย่อมขอ ซึ่งดอกไม้ ท. กะหญิงสาว.

๔. ภิกฺขุ วรฺชโย ปลฺสนฺติ.

อ.ภิกษุ ท. ย่อมยกย่อง ซึ่งหญิงสาว ท.

๕. วิชา อาปนธ ปุพฺพานิ วิกุกียนฺเต.

อ.ดอกไม้ ท. อ้นหญิงสาว ย่อมขาย ในตลาด.

๖. วิชา เจตีย์ ภิกฺขุณฺ ทียเต.

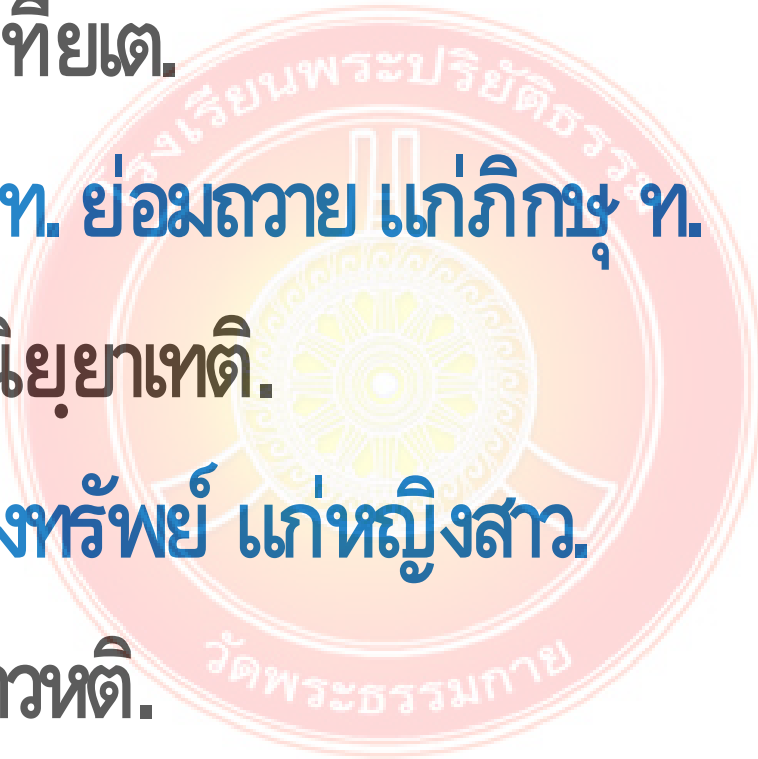
อ.เจตีย์ อ้นหญิงสาว ท. ย่อมถวาย แก่ภิกษุ ท.

๗. ภาณิไซ วิชา ธนํ นิยุยาเทติ.

อ.พ่อค้า ย่อมมอบ ซึ่งทรัพย์ แก่หญิงสาว.

๘. ปุณฺณํ วิชา สุขํ อาวหติ.

อ.บุญ ย่อมนำมา ซึ่งความสุข แก่หญิงสาว ท.

๙. กิลมโถ วรุธยา อปคจฺจติ.

อ.ความเหน็ดเหนื่อย ย่อมหายไป จากหญิงสาว.

๑๐. มจฺจเรโร วรฺุหิ อปคจฺจติ.

อ.ความตระหนี่ ย่อมหายไป จากหญิงสาว ท.

๑๑. วรุธยา ปุปฺุพานิ ปุปฺุพนฺติ.

อ.ดอกไม้ ของหญิงสาว ย่อมแย้มบาน

๑๒. วรฺุหนํ เจตียํ สมิชฺฌติ.

อ.เจตีย์ ของหญิงสาว ท. ย่อมสำเร็จ.

๑๓. มหาชนโน วรรุย์ ปสึทติ.

อ.มหาชน ย่อมเลื่อมใส ในหญิงสาว.

๑๔. วรรุสุ เจตีย์ ททมานาสุ, ภิกขุ อนุโมทนุติ.

ครั้นเมื่อหญิงสาว ท. ถวายอยู่ ซึ่งเจตีย์, อภิกษุ ท. ย่อมอนุโมทนา.

๑๕. โภติ วรรุ ตวั มยหัง ปุพฺพานิ เทหิ.

แน่ะหญิงสาว ผู้เจริญ อ.เธอ จงให้ ซึ่งดอกไม้ ท. แก่เรา.

๑๖. โภนุติโย วรรุโย ตุมฺहे ปุญฺญานิ จินาถ.

แน่ะหญิงสาว ท. ผู้เจริญ อ.เธอ ท. จงสั่งสม ซึ่งบุญ ท.

๑. จงแปลประโยคต่อไปนี้เป็นภาษาบาลี

๑) อ.ผล ของต้นหว้า ในกระเป่า ของหญิงสาว.

.....

๒) อ.ตุ๊กแก ท. บนกิ่ง ของต้นหว้า.

.....

๓) อ.นักรบ ท. ของเสนบดี ในกองทัพ.

.....

๔) อ.เถาวัลย์ ท. ที่กิ่ง ท. ของต้นไทร.

.....

๕) อ.ม้า ท. ของอำมาตย์ ท. ในเมืองอวันตี.

.....

๖) อ.เงา ของต้นหว้า ท. ในอุทยาน ของเจ้าศากยะ ท.

.....

๗) อ.ความงาม ของเจ้าหญิงศากยะ ท. ในเมืองกบิลพัสดุ์.

.....

๘) อ.พระราชินี ของกษัตริย์ ในเมืองสาวัตถี.

.....